

Elisabeth Askeland, fagdirektør utviklingsavdeling barn:

2017 Årsrapport fra utviklingsavdeling barn

Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU) sin strategiske plan og tilhørende virksomhetsplaner legger grunnlag for implementeringsarbeidet i avdelingen.

Implementeringsarbeidet omfatter behandlingsmetoden *Parent Management Training – Oregon* (PMTO), forebyggingsprogrammet *Tidlig Innsats for Barn i Risiko* (TIBIR) og den skoleomfattende tiltaksmodellen *Positiv Atferd, støttende Læringsmiljø og Samhandling* (PALS).

PMTO implementeres i det statlige barne- og familievern og i psykisk helsevern for barn og unge. TIBIR implementeres i kommunene og PALS i kommunenes skoler og PP-tjeneste.

Implementeringsarbeidet foregår regionalt i tett samarbeid med sentralt ansatte i Utviklingsavdeling barn ved NUBU. Seks regionkoordinatorer (ansatt ved NUBU) og seks regionkonsulenter (ansatt i Bufetat) gjennomfører implementeringen knyttet til PMTO og TIBIR. Disse, sammen med de sentralt plasserte, utgjør det nasjonale implementeringsteamet (NIT) for PMTO og TIBIR.

Implementeringen av PALS skjer gjennom NUBU med 1,7 årsverk og ved hjelp av fem PALS-mentorere, mentorers arbeidsplass mottar stimuleringsmidler.

Virksomheten innenfor PMTO

Tilbud om PMTO-behandling er nå tilgjengelig ved 45 fagkontor i den regionale barneverntjenesten (Bufetat), i 36 poliklinikker innenfor psykisk helsevern for barn og unge (BUP) og i 111 kommuner/bydeler som også implementerer TIBIR.

Totalt er 21 kandidater fra region nord, Midt-Norge og sør sertifisert som PMTO-terapeuter i 2017 (generasjon 7). I tillegg er det rekruttert rundt femti deltakere til neste opplæring av PMTO-terapeuter (generasjon 8), med oppstart i januar 2018. 13 PMTO-terapeuter er under utdanning som PMTO-veiledere til å kunne bistå med kvalitetssikring av det kommende kullet terapeuter og andre veiledningsoppgaver.

Til sammen er det nå 329 aktive PMTO-terapeuter. Disse har gjennomført det årlige vedlikeholdskravet om å ha gitt terapi til minimum to familier i året, samt deltakelse på enten opplæring, fordypning, eller vedlikeholdsveiledning og to dagers etterutdanningsseminar. Totalt har terapeutene registrert 1179 saker¹ i informasjons- og kvalitetssikringssystemet pmt.no.

Opplæringer/veiledning i PMTO 2017

- Sertifiserte PMTO-terapeuter: 21 deltakere
- 4 dager veilederopplæring i PMTO: 13 deltakere
- 24 dager opplæringsveiledning over 1 1/2 år: 21 deltakere
- 8 dager fordypningsveiledning: 65 deltakere
- 3 dager vedlikeholdsveiledning: 243 deltakere

¹ Dette er de tallene som er registrert på pmt.no 7.1.2018. Med all sannsynlighet er det høyere tall på grunn av manglende registrering.

Det norske sertifiseringsteamet bestående av 13 PMTO-sertifisører har gjennomført og bestått den årlige reliabilitetstesten fra Implementation Sciences International, Incorporated (ISII). Kvalifiseringen består i å kunne vurdere hva som er kompetent PMTO-utøvelse med høy metodeintegritet med utgangspunkt i det observasjonsbaserte måleinstrumentet Fidelity of Implementation Rating System (FIMP), utviklet av mentorene ved ISII, Oregon. Et team ved ISII utgjør gullstandarden for reliabel FIMP-koding.

Det nasjonale implementeringsteamet (NIT) har også bistått i planlegging og gjennomføring av den andre internasjonale PMTO-konferansen, i Århus 7. og 8. juni, med hovedtema «Mangfold i PMTO». Konferansen samlet over to hundre deltakere fra Norge, Danmark, Nederland, Island, Oregon, Minnesota, Michigan, Kansas og Canada. Norge var godt representert både blant deltakere og i antall faglige innlegg (åtte workshops, tre plenumsforedrag og tre postere).

Regionvis rapportering på opplæring, sertifisering, spredning, dekning, drift og kvalitetssikring for PMTO framgår av tabellen nedenfor: «Implementeringsoversikt PMTO».

Implementeringsoversikt PMTO

Tabellen nedenfor viser en implementeringsoversikt over antall PMTO-terapeuter. I årets tabell inkluderer raden «Antall terapeuter sum» bare sertifiserte terapeuter, ikke terapeuter under opplæring. Disse rapporteres i den separate raden «Kandidater i opplæring».

Region	Nord		Midt-Norge		Vest		Sør		Øst		Hele landet	
	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt
PMTO behandlingsmodell												
Bufetat terapeuter	0	4	0	9	0	9	0	10	0	21	0	53
BUP terapeuter	2	15	0	7	0	8	0	6	0	10	2	46
Kommunale terapeuter	4	31	9	44	0	49	4	38	2	53	19	215
Andre instanser	0	0	0	1	0	1	0	3	0	10	0	15
Antall terapeuter sum	6	50	9	61	0	67	4	57	2	94	21	329
PMTO-gruppeledere BUP/Bufetat*	0	0	0	0	0	4	0	5	2	16	2	25
Kandidater i opplæring**	0	0	1*	1	0	0	0	0	0	2	3	3
Opplæringsveiledningsgruppe***	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Fordypningsveiledningsgruppe****	2	2	2	2	0	4	0	1	5	5	9	14
Vedlikeholdsveiledningsgruppe*****	0	7	0	9	0	9	0	8	1	12	1	45
Totalt antall veiledningsgrupper	2	12	2	11	0	13	0	9	6	17	10	62

*PMTO-gruppeleder er PMTO-terapeuter som tilbyr PMTO-behandling for foreldregrupper.

**PMTO-opplæringen består av 21 kursdager.

***Opplæringsveiledning består av ca. 24 dager over en periode på ca.1 ½ år.

****Fordypningsveiledning består av 8 veiledningsdager per år.

***** Vedlikeholdsveiledning består av 3 veiledningsdager per år.

PMTO-terapeuter registrerer kvalitetssikringskrav for opprettholdelse av terapeutkompetanse i det nettbaserte kvalitetssikrings og rapporteringssystemet pmto.no. Dette innebærer årlig registrering av frammøte på veiledning, saksantall og aidentifiserte saksopplysninger om familiene som mottar behandling. Sistnevnte forutsetter familiens samtykke.

Videre rapporteres det både på registrert saksantall og problembelastning før og etter PMTO-behandling/TIBIR-intervensjoner² målt med Eyberg Child Behavior Inventory (ECBI). ECBI er et kartleggingsinstrument med spørreskjema til foreldre for å kartlegge atferdsproblemer hos barn mellom tre og tolv år. Instrumentet er standardisert og normert i Norge. ECBI er en del av en mer omfattende kartlegging for å identifisere familier med barn som har eller er i risiko for å utvikle atferdsvansker. ECBI utgjør ett av flere måleinstrumenter som brukes for å vurdere virkningen av intervensjonene.

Etter hvert skal det også rapporteres på brukerfornøydhet hos foreldre som mottar PMTO-behandling. Dette vil være tilgjengelig for registrering i det nettbaserte kvalitetssikrings- og rapporteringssystemet pmt.no. fra januar 2018.

Totalt 1923 registrerte saker på pmt.no i 2017³

Status saker	PMTO	TIBIR*
Påbegynte/pågående:	426	229
Avsluttet uten samtykke til registrering:	346	189
Avsluttet med samtykke til registrering:	407	326
Totalt:	1179	744

*Modulen «Kartlegging og tidlig identifisering av barns atferdsproblemer» har vært under revidering i 2017. Antall kartlegginger er derfor ikke registrert for 2017.

Antall PMTO-saker

Totalt rapporterer PMTO-terapeutene å ha 1097 individuelle behandlingsforløp og 82 familier i gruppeterapi i løpet av 2017. Av disse er 426 behandlinger påbegynt i 2017, og fortsatt pågående ved årsskiftet, og 753 avsluttet. Familiene må samtykke til at aidentifiserte opplysninger om behandlingsforløpet registreres. 71 % (833) av familiene har samtykket til registrering. Av disse har 43 % (407) avsluttet behandlingen.

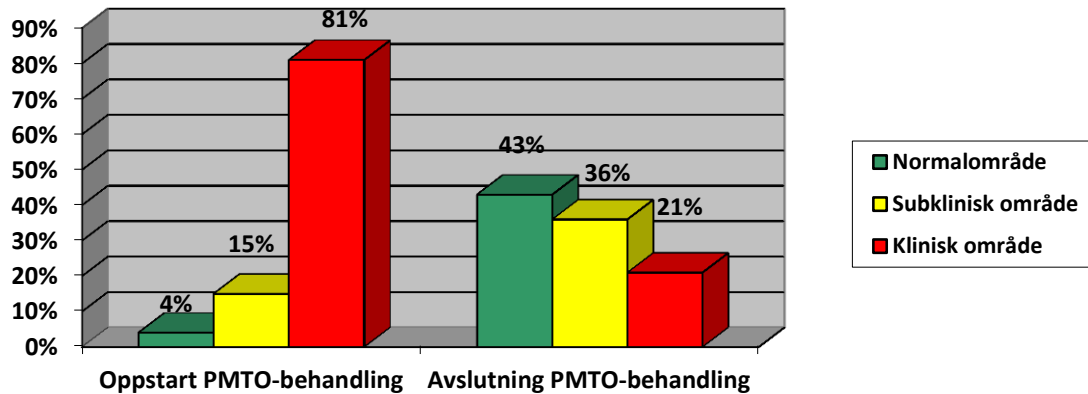
Foreldrerapporterte mål på atferdsproblemer før og etter PMTO-behandling

Av familiene hvor det var registrert ECBI før og etter behandling (219) lå 81 % (177) i klinisk område, 15 % (33) i subklinisk område og 4 % (9) i normalområde ved oppstart. Ved avslutning av behandling var 43 % i normalområde (94), 36 % (79) i subklinisk område, og 21 % (46) fortsatt i klinisk område (se figur 1).

Figur 1. Prosentvis fordeling av risikonivå målt med ECBI før og etter PMTO-behandling

² Her rapporteres det på foreldreintervensjonene (PMTO individuell og gruppebehandling, og TIBIR–Foreldrerådgivning) da det er disse intervensjonene i TIBIR som bruker ECBI.

³ Dette er de tallene som er registrert på pmt.no 7.1.2018. Med all sannsynlighet er det høyere tall på grunn av manglende registrering.

I 50 % av familiene som mottok individuell PMTO-behandling, ble det kartlagt om barnehage- eller skolepersonell også hadde behov for veiledning. Det var 23 % som hadde behov. Av disse fikk 86 % PMTO-skoleveiledning, TIBIR-konsultasjon eller annen veiledning i barnehage eller skole.

Implementeringsvirksomhet TIBIR

Forebyggingsprogrammet «Tidlig innsats for barn i risiko – TIBIR» er videreført i 2017. Hovedfokus har vært på oppfølging av de kommunene og bydelene som har innført TIBIR-programmet og på å gi implementeringsstøtte til nye og eksisterende kommuner/bydeler.

Opplæringer/veiledning i TIBIR i 2017:

- 3 dagers opplæring i TIBIR-kartlegging: 137 deltakere
- 9 dagers opplæring i TIBIR-foreldrerådgivning: 97 deltakere
- 4 dagers opplæring i TIBIR-konsultasjon: 9 deltakere
- 6 dagers opplæring i TIBIR-sosial ferdighetstrening: 10 deltakere
- 2 dagers opplæring i PMTO-foreldregruppe: 35 deltakere
- 2 dagers opplæring som veileder for TIBIR-utøvere: 25 deltakere
- Deltakelse på ca. 12 timers vedlikeholdsveiledning: 812 deltakere (gjelder kun for rådgivere, konsulenter og ferdighetstrenerne).

Opplæringsvirksomheten i de 111 kommunene/bydelene i 2017 vises i tabellen nedenfor og gir en oversikt over aktivitetene i de ulike regionene. Til sammen er det nå 1166 aktive utøvere av TIBIR-intervensjonene. En aktiv utøver er en som har gjennomført opplæring og følger kravene til kvalitetssikring som veiledning og saksarbeid. TIBIR-koordinatorene har ansvaret for å holde oversikt over hvor mange utøvere som til enhver tid følger disse kriteriene. Innrapportering av saker til pmt.no har inntil nå ikke vært et krav, noe som kan forklare at antallet TIBIR-saker er lavere enn kvalitetssikringskravene. Kravet om innrapportering er planlagt iverksatt fra 2018. I 2017 er det 288 som har deltatt på en TIBIR-opplæring. Totalt er det fra 2004 opplært 2384 utøvere, hvorav det fortsatt er 1166 aktive. Årsaken til frafall er blant annet at utøvere flytter, skifter jobb, får nye arbeidsoppgaver, blir syke eller pensjoneres. TIBIR-koordinatorene har fått et større ansvar for administrering av implementeringsaktiviteter i sin kommune/bydel, og tallene for aktive utøvere er nå mer presise enn tidligere år.

Tabellen nedenfor viser en regionvis oversikt over aktive utøvere. De regionale implementeringsteamene evaluerer og reviderer løpende planene for implementering i samarbeid med TIBIR-kommunene. Særlig viktig er oppfølging av kommunens ledere for å sikre forankring og ressurser for videre drift av programmet.

Implementeringsoversikt TIBIR

Region	Nord		Midt-Norge		Vest		Sør		Øst		Hele landet	
	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt	Nye 2017	Totalt
TIBIR												
Kartlegging*	0	5	20	25	15	44	13	18	89	153	137	245
Rådgivere**	8	50	0	97	53	160	30	129	6	145	97	581
Konsulenter** *	0	10	0	11	0	51	9	23	0	53	9	148
Ferdighets- trenere****	0	7	0	7	0	36	8	17	2	16	10	83
Gruppeledere rådgivere**** *	0	1	0	0	0	3	0	3	9	19	9	26
Gruppeledere terapeuter**** *	0	5	0	7	0	14	13	19	13	35	26	80
Veilednings- grupper	3	11	0	15	8	37	10	37	7	34	28	134
TIBIR- kommuner/ by-deler**	0	14	0	16	0	21	2	17	2	27	4	95
Kommuner som har inter- kommunalt samarbeid med en TIBIR- kommune *****	0	7	0	5	0	4	0	0	0	0	0	16

* Opplæring i Grunnkurs i Kartlegging og tidlig identifisering av barns atferdsproblemer består av 3 kursdager.

** Opplæring i TIBIR-Foreldrerådgivning består av 9 kursdager.

*** Opplæring i TIBIR-Konsultasjon for ansatte i skole og barnehage består av 4 kursdager. Deltakelse på opplæring som TIBIR-konsulent forutsetter opplæring som TIBIR-Foreldrerådgiver.

**** Opplæring i TIBIR-Sosial ferdighetstrening består av 6 kursdager

***** Opplæring i PMTO-Foreldregruppe består av 2 kursdager, Deltakelse på opplæring forutsetter opplæring som PMTO-terapeut eller TIBIR-Foreldrerådgiver.

***** Implementeringsarbeidet i kommunene pågår kontinuerlig, og kommunene befinner seg i ulike faser («etableringsfasen», «innføringsfasen» og «driftsfasen»).

Antall TIBIR-saker

For TIBIR er det registrert totalt 612 TIBIR-Foreldrerådgivninger, 76 TIBIR-Konsultasjoner for ansatte i barnehage og skole, og 56 TIBIR-Sosial ferdighetstreninger⁴. Tilsammen utgjør dette 744 igangsatte tiltak⁵, hvorav 229 er registrert som påbegynte og fortsatt pågående ved årsskiftet, og 515 er avsluttet. Familiene må samtykke til at aidentifiserte opplysninger om tiltakene registreres. 75 % (555) av familiene har samtykket til registrering. Av disse har 59 % (326) avsluttet tiltaket innen årsskiftet.

Foreldrerapporterte mål på atferdsproblemer før og etter TIBIR-foreldrerådgivning

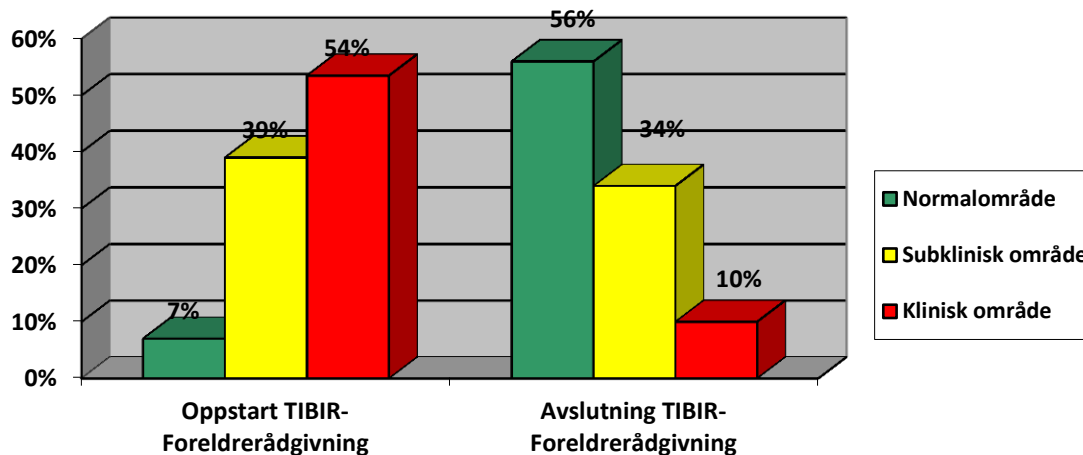
For TIBIR-foreldrerådgivning samtykket 77.5 % (474) av familiene til registrering. Av disse er 61 % (289) registrert som avsluttet.

Blant de 187 familiene hvor ECBI var registrert både før og etter gjennomføring av TIBIR-Foreldrerådgivning, lå 54 % (100) i klinisk område, 39 % (73) i subklinisk område og 7 % (14) i normalområde ved oppstart. Ved avslutning av behandling var 10 % (19) fortsatt i klinisk område, 34 % (64) i subklinisk område og 56 % (104) i normalområdet (se figur 2).

⁴ Modulen «Kartlegging og tidlig identifisering av barns atferdsproblemer» har vært under revidering i 2017. Antall kartlegginger er derfor ikke registrert for 2017.

⁵ Dette er de tallene som er registrert på pmt.no 7.1.2018. Med all sannsynlighet er det høyere tall på grunn av manglende registrering.

Figur 2. Prosentvis fordeling av risikonivå målt med ECBI før og etter TIBIR-Foreldrerådgivning

Pmto.no, et nettbasert informasjons- og kvalitetssikringssystem

Det nettbaserte systemet for informasjon og kvalitetssikring av PMTO og TIBIR – pmto.no – er videreført. Målsettingen med systemet er todelt: 1) å gi informasjon til befolkningen, her spesielt foreldre med barn i aldersgruppen 3 til 12 år, informasjon om PMTO og TIBIR og 2) å kvalitetssikre utøvelsen av intervensjonene. Systemet er nå operativt, og kan brukes til å laste ned materiell, administrere opplæringer og veiledninger, registrere saker, samt ta ut enkle rapporter om implementeringsaktiviteter på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. I 2017 ble det utviklet en egen funksjonalitet for alle TIBIR-koordinatorer. Dette skal være et hjelpeverktøy for koordinatorene til å administrere og holde oversikt over TIBIR-aktiviteter i sin kommune.

Pmto.no brukes av alle som jobber med eller er under opplæring i PMTO/TIBIR. Ved utgangen av 2017 var det registrert 1370 brukere fra ca. 880 arbeidsplasser.

Den skoleomfattende tiltaksmodellen PALS

Implementeringsvirksomheten har i 2017 vært omfattende, med relativt få ressurser. 1,7 ansatte ved NUBU har utgjort det nasjonale implementeringsteamet for implementering av PALS.

232 grunnskoler i 76 kommuner implementerer PALS gjennom opplæring, veiledning og oppfølging fra 75 PALS-veiledere ansatt i kommunal/interkommunal PP-tjeneste og spesialpedagogisk ressurscenter.

Implementeringsoversikt PALS

	Nye 2017	Totalt
PALS-skoler	8	232
Kommuner	2	76
Aktive PALS-veiledere	17	75
Fylker	1	18
Mentorer	1	5

Nasjonale koordinatører	0	1,7
-------------------------	---	-----

Implementeringsoversikt PALS

Opplæringsprogrammet i PALS-modellens modul 1 (8 kursdager), om den universelle forebyggende innsatsen for det ellevte kullet av PALS-veiledere, startet i juni 2017. Det omfattet 17 kandidater (ansatte i kommunal/interkommunal PP-tjeneste, skolefagligrådgivere og skole). Opplæringen ledes av NUBU sammen med mentorer.

Opplæringsprogrammet for modul 2 (individuelle støttetiltak) (4 kursdager) del 1 og 2 er gjennomført med 12 deltakere (både veiledere og fra skolens PALS-team). Opplæringen ble ledet av NUBU sammen med mentorer.

Det er gjennomført fagseminar for 32 av PALS-veilederne over to dager som en del av vedlikeholdsarbeidet med modellen. Fagseminaret hadde fokus på viktigheten av elevinvolvering i arbeidet med læringsmiljø. Barneombudet presenterte rapporten «Uten mål og mening» og la vekt på viktigheten av å høre elevenes stemme i læringsmiljøarbeidet.

Det er avholdt kurs for «Nyansatte ved PALS-skoler» med 32 deltakere. Dette er et tilbud til skoler som ikke organiserer dette innenfor egen kommune.

Det er gjennomført PALS-konferanse (over 2 dager) som samlet 650 deltakere, hovedsakelig lærere, skoleledere og andre fagpersoner som jobber for et positivt læringsmiljø i skolen. PALS-konferansen hadde overskriften «Hele skolen med!», og hadde fokus på hvordan vi kan sørge for at alle elever i skolen kan oppleve mestring og inkludering. Hovedforelesere var Steve Goodman, Edvin Bru, Elisabeth Staksrud og Arne Holte.

Kvalitetssikring av igangsatte aktiviteter

Kvalitet i opplæringen, veiledningen knyttet til denne og vedlikeholdsveiledningen etter sertifisering/opplæring er sentralt for å ivareta den metodeintegriteten som forutsettes i evidensbaserte metoder som PMTO, TIBIR og PALS.

De regionale implementeringsteamene har hatt regionale samlinger for PMTO-veiledere. PMTO-terapeuter går etter sertifisering inn i toårige fordypningsveiledningsgrupper over åtte dager i de fem helseregionene. Etter endt fordypningsveiledning, gis de sertifiserte terapeutene vedlikeholdsveiledning minst tre dager per år. Det er til sammen 62 veiledningsgrupper for kvalitetssikring av PMTO-terapeuter.

Utøvere i intervensjonene TIBIR-Foreldrerådgivning, TIBIR-Konsultasjon, og TIBIR-Sosial ferdighetstrening mottar også veiledning under og etter endt opplæring. Det er til sammen 134 veiledningsgrupper for kvalitetssikring av TIBIR-utøvere.

Det er sertifisert to PALS-veiledere i 2017. PALS-mentorene har gjennomført vedlikeholdsveiledning i 10 veiledningsgrupper med PALS-veiledere (30 veiledningsdager).

PALS-håndbok modul 1 er revidert i 2017.

Utprøving av The Modular Approach to Therapy for Children with Anxiety, Depression, or Conduct Problems (MATCH)

Evalueringsstudien av MATCH, som hadde oppstart i januar 2016, pågår fortsatt. Studien gjennomføres i samarbeid med John Weisz ved Harvard universitet og hans team med amerikanske konsulenter. Dette er en såkalt modulær intervensjon som skreddersyr og kombinerer komponenter fra fire ulike evidensbaserte intervensjoner (én rettet mot

atferdsvansker, én mot angst, én mot depresjon og én mot traumer) ut fra barnas behov og utfordringer. MATCH har vist seg å ha god effekt både på internaliserte og eksterne problemer i et utvalg barn i alderen 6 til 14 år med ulik grad av komorbide lidelser (Weisz mfl., 2012).

I 2017 har NUBU hatt samarbeid med 6 BUP'er (Øvre Romerike, Follo, Hamar, Nord-Hordaland, Sentrum (Bergen) og Ytrebygda) med til sammen 19 terapeuter. Ved årsskiftet var det 13 aktive terapeuter. Årsakene til at seks terapeuter ikke lenger er aktive, er at de har sluttet, er langtidssykmeldte eller har valgt å gå ut av studien.

Fagpersoner fra utviklingsavdelingene deltar i oppfølgingen av terapeutene i studien via to ukentlige møter med hvert enkelt behandlingsteam: deltakelse i konsultasjonen klinikkteamet har med sin amerikanske konsulent, samt forberedelsesmøter som de norske co-konsulentene leder. Dette gjelder Hanne Laland (permisjon januar–august), Anett Apeland og Elisabeth Askeland fra utviklingsavdeling barn, og Knut Taraldsen fra utviklingsavdeling ungdom. I tillegg har to fra utviklingsavdeling barn selv hatt kliniske MATCH-saker for å kvalifisere seg som framtidige MATCH-konsulenter.

Det er påbegynt et rekrutteringsarbeid til ny opplæring, som skal finne sted i mars 2018. En ny klinikk er rekruttert ved OUS BUP Nord, samt noen terapeuter fra eksisterende samarbeidsklinikker. Utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen har deltatt i flere møter ved eksisterende og nye klinikker i denne sammenheng. Planleggingen av den nye opplæringen gjøres som et samarbeid mellom utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen.

Utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen har jevnlig hatt møter både om samarbeid rundt gjennomføring av studien og rekruttering av nye klinikker. Fra høsten 2017 har det vært månedlige Skype-møter mellom NUBU og de amerikanske samarbeidspartnerne. Bernadette Christensen fra utviklingsavdeling ungdom har i samarbeid med utviklingsavdeling barn deltatt i rekrutteringen av nye klinikker og samarbeidsmøtene med USA.

Utvidelse av målgruppen til forebyggingsprogrammet TIBIR

Arbeidet med å utvide målgruppen til TIBIR til også å omfatte kartlegging og forebyggende intervensjoner for barn i risiko for å utvikle angst, depresjon og sammensatte vansker er påbegynt. Det er avsatt en egen 100 % stilling i to år til å gjennomføre denne utviklingsoppgaven i samarbeid med NIT og forskningsavdelingen ved NUBU.

Samarbeid med andre fagmiljøer

- Samarbeidet med *Oregon Social Learning Center (OSLC)* og *ISII (Implementing Science International Inc)* er videreført for å opprettholde reliabel sertifiseringskompetanse i det norske sertifiseringsteamet og samarbeide om videre fagutvikling. Det norske sertifiseringsteamet består på landsbasis av til sammen 13 FIMP-reliable PMTO-sertifisører.
- Samarbeidet med psykolog/ph.d. Margrét Sigmarsdóttir fra PMTO-senteret på Island om å utvikle et foreldrestøtteprosjekt for flyktninger i Europa, basert på intervensjonene PMTO og TIBIR. Utgangspunktet for samarbeidet er de nordiske landene Norge, Island og Danmark.
- Samarbeidet med programutvikler professor John Weisz, Harvard University, professor Sarah Kate Bearman, assisterende professor Ana Ugueto, University of Texas og ph.d. Lauren Krumholz Marchette, Cambridge Health Alliance Harvard Medical School, om en utprøving av en modular behandlingstilnærming for barn med sammensatte vansker,

Modular Approach to Treatment for Children with Anxiety, Depression, Trauma, or Conduct Problems (MATCH-ADTC), er videreført.

- Fagdirektør og assisterende fagdirektør har deltatt på Europeisk PMTO-nettverk med lederne for PMTO i Nederland, Danmark, Island og Norge. Målsetting: Å videreføre et europeisk nettverk for PMTO, hvor man kan samarbeide om å opprettholde metodeintegritet, utveksle implementeringserfaringer og planlegge neste globale PMTO-konferanse. I 2017 ble den andre internasjonale PMTO-konferansen, med hovedtema «Mangfold i PMTO», arrangert i Århus 7. og 8. juni.
- Gitt faglig støtte og veiledning til skoleutviklere i Sverige som ønsker å utvikle og tilpasse PALS-modellen i sine skoler for å fremme positiv atferd, læringsstøtte og samhandling i læringsmiljøet (PALS).
- Samarbeid med fagmiljøer i USA ved Universitetet i Oregon samt SW-PBIS miljøet ved Center for Educational Networking i Michigan
- Reetablering av samarbeid med Child Development Institute, Toronto, Canada, vedrørende oppdatering av materiell og eventuell videreutvikling av bruken av SNAP i sosial ferdighetstrening i PALS og TIBIR.
- Samarbeid med RBUP Øst og Sør om godt samvirke ved implementering av intervensjoner i kommunene.
- Samarbeidet med programmet *De utrolige årene* er videreført, hvor gjensidig tilpasning av de særskilte implementeringsplanene er blitt sikret.
- Samarbeid med Institutt for spesialpedagogikk, Universitetet i Oslo, er videreført gjennom utviklingsprosjektet I-PALS-modellen og Anne Arnesens stipendiatstilling ved ISP.
- Avdelingen har tilrettelagt for studiebesøk ved NUBU, der det ble gitt informasjon om PMTO, TIBIR og PALS. Gjestene har vært fra både internasjonale og nasjonale fagmiljøer.

Klinikkvirksomhet

Én familie har i løpet av året mottatt behandling i PMTO, og to andre familier har mottatt MATCH-behandling. Behandlingene gis ved senterets klinikk.